

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 19, 2020

Nummer 19, 2020

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:2704](#) 01-09-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:6773](#) 25-08-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:2639](#) 25-08-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:2371](#) 23-07-2020

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2020:6882](#) 04-09-2020

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2020:6997](#) 04-09-2020

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2020:4250](#) 26-08-2020

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2020:4089](#) 26-08-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:7170](#) 21-08-2020

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2020:4093](#) 19-08-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:7274](#) 19-08-2020

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:8113](#) 13-05-2020

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewind. Geen machtiging voor uitkeringen niet-opeisbare kindsdelen.

De meerderjarigenbewindvoerders van X verzoeken machtiging voor het uitkeren van kindsdelen in de nalatenschap van de echtgenoot van X. Hiermee willen de bewindvoerders voorkomen dat de eigen bijdrage van X voor intramurale zorg aanzienlijk stijgt.

De kantonrechter wijst de machtiging af. De kindsdelen zijn nog niet-opeisbaar. Het is niet in het belang van X deze onverplicht uit te keren, waardoor haar vermogen vermindert. Ook niet als daardoor haar eigen bijdrage wordt beperkt. Had X gewild dat vermogen naar haar kinderen zou gaan in plaats van besteed te worden aan zorg, dan had X, toen zij hier zelf nog toe in staat was, actie moeten ondernemen door estateplanning of door het opmaken van een levenstestament.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 04-09-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2020:6997

Zaaknummer: 8687033 BZ VERZ 20-6918

Rechters: E. Kanninga-Jonker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onderhands schenken en teruglenen. Schenking ter zake des doods. Samenstel van rechtshandelingen.

De ouders van zes kinderen hebben in de jaren 2013 tot en met 2015 bedragen geschonken aan de kinderen van in totaal 90.000 euro. Vervolgens hebben de kinderen in dezelfde jaren; een gelijk bedrag geleend aan de ouders. De leningen zijn aangegaan voor onbepaalde tijd en niet-opeisbaar. Uiterlijk bij het overlijden van de langstlevende van de ouders moeten de leningen zijn afgelost, aldus de overeenkomsten.

Na het overlijden van de eerste ouder is in geschil of voor de erfbelasting een passiefpost van 45.000 euro in aanmerking moet worden genomen. De rechtbank meent met de inspecteur van niet.

Gelet op het relatief korte tijdsverloop tussen de betalingen en de overeenkomsten van geldlening en op de omstandigheid dat de leningen zijn aangegaan voor onbepaalde tijd en niet opeisbaar zijn, is het aannemelijk dat partijen niet de intentie hebben gehad dat het geld al tijdens leven van de ouders aan de kinderen werd overgeheveld. Het samenstel van (rechts)handelingen dient telkens te worden gekwalificeerd als schenking ter zake des doods (art. 7:177 BW). De schenkingen zijn vervallen en per saldo niet aftrekbaar, omdat een notariële akte ontbreekt. De wettelijke verdeling van de nalatenschap doet aan deze conclusie niet af. Datzelfde geldt voor de zes procent rente die is bedongen en betaald (vgl. HR 9 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:BU7268).

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 04-09-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2020:6882

Zaaknummer: AWB - 17 _ 5069

Rechters: H.F. Koenis, S.K.A. Efstratiades en M.C. van As

Wetsartikelen: 7:177 BW

RECHTSPRAAK

Kantonrechter benoemt tijdelijk professioneel beheerder nalatenschap ter uitvoering van leveringsverplichting erflater.

De curator van erflater heeft tijdens leven onroerend goed van erflater verkocht, dat na erflaters overlijden nog geleverd moet worden. Door vertraging in het erfgenamenonderzoek dreigt de overeengekomen leveringsdatum niet gehaald te worden met aanzienlijke kosten tot gevolg. De nalatenschap is vooralsnog onbeheerd.

Op verzoek van een kandidaat-notaris wijst de kantonrechter op de voet van artikel 4:191 lid 2 BW de kandidaat-notaris tijdelijk aan als professioneel beheerder van de nalatenschap, totdat alle opgespoorde erfgenamen zich hebben uitgesproken over het al dan niet aanvaarden van de nalatenschap. De kantonrechter verleent de beheerder tevens machtiging om de leveringsverplichting te voldoen. De beheerder mag zijn tijdsbesteding en kosten ten laste brengen van de nalatenschap conform de Recofa-richtlijnen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 13-05-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:8113

Zaaknummer: 8505491 EJ VERZ 20-77247

Rechters: C.W.D. Bom

Wetsartikelen: 4:191 BW

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschap. Vader heeft moeders appartement niet opzettelijk verzwegen.

Vader en zijn twee kinderen zijn gelijkkelijk gerechtigd tot de onverdeelde nalatenschap van moeder. Moeder was mede-eigenaar van een appartement, dat na haar overlijden is verkocht. Vader heeft de verkoopopbrengst ontvangen. Volgens de kinderen heeft vader zijn aandeel in het appartement verbeurd door het appartement opzettelijk te verzwijgen (art. 3:194 lid 2 BW). Anders dan de rechtbank oordeelt het hof dat de kinderen niet hebben aangetoond dat vader het appartement opzettelijk heeft verzwegen. Opzet kan niet worden aangenomen als vader niet wist maar wel behoorde te weten van het appartement. Aan het bewijs van opzet moeten hoge eisen worden gesteld (HR 22 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3262). Het feit dat vader in 2006 toestemming (art. 1:88 BW) heeft gegeven voor een hypotheekakte in verband met het appartement, is onvoldoende om zijn wetenschap aan te nemen.

De door moeder verschuldigde koopsom voor het aandeel in het appartement is in de vier jaar na haar verkrijging aan haar kwijtgescholden onder een voorwaardelijke uitsluitingsclausule, die niet toepasselijk is bij ontbinding van het huwelijk door overlijden. Volgens het hof viel het eigendomsaandeel in de huwelijksgemeenschap en behoort de verkoopopbrengst daar nu toe. De kwijtgescholden bedragen vallen ook in de gemeenschap, nu het huwelijk door overlijden is ontbonden. Het feit dat ten tijde van moeders overlijden een echtscheidingsprocedure aanhangig was, doet daar niet aan af.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 01-09-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:2704

Zaaknummer: 200.246.803_01

Rechters: M.E. Smorenburg, H.K.N. Vos en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen: 3:194 BW

RECHTSPRAAK

***Enig erfgenaam-vereffenaar in verkeerde hoedanigheid gedagvaard.
Uitleg dagvaarding.***

Vader heeft zijn ongehuwde partner tot enig erfgenaam benoemd. Zij is vereffenaar van de nalatenschap. Vader heeft zijn kinderen geldlegaten toegekend ter waarde van een erfdeel. De kinderen hebben de 'de erfgenamen in de nalatenschap' gedagvaard ter verkrijging van informatie over de omvang van de nalatenschap. Volgens de partner zijn de kinderen niet-ontvankelijk, omdat zij haar in haar hoedanigheid van vereffenaar hadden moeten dagvaarden (art. 4:211 lid 2 BW).

De rechtbank legt de dagvaarding uit en oordeelt dat sprake is van een kennelijke vergissing, die niet leidt tot niet-ontvankelijkheid. In deze situatie, waarin de partner zowel de enige erfgenaam als de enige vereffenaar is en waarin in de dagvaarding duidelijk is omschreven dat zij als vereffenaar de verplichting heeft om de kinderen te betalen, had de partner redelijkerwijs moeten begrijpen dat zij in haar hoedanigheid van vereffenaar is gedagvaard. De partner wordt door deze uitleg ook niet in haar belangen geschaad.

Mondelinge behandeling volgt.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:7274

Zaaknummer: C/10/596213 / HA ZA 20-443

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen: 4:211 BW

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Voorlopige voorziening ter afgifte van stukken niet toewijsbaar naast verdelingsprocedure.

Twee kinderen hebben de nalatenschappen van hun ouders geërfd. Kind X vordert in de hoofdzaak de algehele verdeling van de nalatenschap van de langstlevende ouder. In dit incident vordert X bij wijze van voorlopige voorziening (art. 223 Rv) veroordeling van kind Y om bepaalde bescheiden te verschaffen.

Dit is niet toewijsbaar, omdat geen sprake is van een voorlopige maar een definitieve maatregel en omdat er onvoldoende samenhang bestaat tussen de incidentele vordering en die in de hoofdzaak. Overlegging van stukken is geen onderdeel van de vorderingen in de hoofdzaak. Veroordeling van Y op basis van artikel 843a Rv is evenmin mogelijk, omdat X onvoldoende heeft toegelicht welk belang hij bij afgifte van de stukken heeft.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 26-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2020:4089

Zaaknummer: C/01/359294 / HA ZA 20-379

Rechters: C. Schollen-den Besten

Wetsartikelen: 223 Rv en 843a Rv

RECHTSPRAAK

Na drie huwelijken en drie nalatenschappen is de verwarring compleet.

De ouders van X zijn beiden overleden. X had uit hoofde van het ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW) van moeder een vordering op vader, die door zijn overlijden in 2017 opeisbaar is geworden. De vader was toen in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met zijn derde echtgenote B, die vervolgens in 2019 is overleden. De nalatenschap van vader is vererfd naar X en drie kinderen uit vaders eerste huwelijk.

X stelt zich tegenover de erfgenamen van B (niet tevens erfgenamen van vader) op het standpunt dat de gezamenlijke bankrekeningen van vader en B geheel toekomen aan X, als zijnde het restant van de nalatenschap van moeder. X beroept zich daarbij op een uitsluitingsclausule in het testament van moeder (art. 1:94 BW).

De rechtbank oordeelt onder meer dat X zich slechts kan verhalen op het resterende deel van de nalatenschap van moeder en vader bevoegd was het uit haar nalatenschap verkregen vermogen op te souperen. Volgens de rechtbank kan X, door moeders uitsluitingsclausule, zich niet kan verhalen op de gemeenschap van goederen van vader en B.

Volgens de rechtbank moeten de banksaldi bij helfte worden verdeeld tussen enerzijds de erven van vader en anderzijds de erven van B.

Ook oordeelt de rechtbank dat de erfgenamen van B door de uitsluitingsclausule van de moeder van X geen aanspraak kunnen maken op terugbetaling van een (voorhuwelijkse) lening van vader aan X.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 19-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2020:4093

Zaaknummer: C/13/676663 / HA ZA 19-1308

Rechters: P. Vrugt

Wetsartikelen: 4:1167 oud BW en 1:94 BW

RECHTSPRAAK

Erfgenaam veroordeeld tot afgifte legaat. Legaat kan niet al tijdens leven zijn betaald.

Erflater heeft X een geldlegaat van 25.000 euro toegekend, onder testamentair bewind van Y, de enig erfgenaam van erflater. Volgens Y is het legaat al voldaan voor erfslaters overlijden, doordat X eigenhandig geld van erflater afhandig heeft gemaakt.

De rechtbank veroordeelt Y tot afgifte van het legaat. De aard van het legaat verzet zich ertegen dat betalingen voorafgaande aan het overlijden van erflater kunnen worden gezien als nakoming van het legaat. Het legaat – de toekenning van een vorderingsrecht, artikel 4:117 BW – ontstaat immers pas bij het overlijden. Een legaat is ook geen vordering op de erflater maar een vordering op zijn nalatenschap. Van een nalatenschap is voor het overlijden nog geen sprake. Y heeft niet gesteld dat X onrechtmatig heeft gehandeld en dat de daaruit voortvloeiende schade verrekend moet worden met het legaat. Dit kan ook niet uit de feiten worden afgeleid.

Y moet het gelegateerde bedrag aan X betalen door het af te scheiden op een rekening waarover Y als testamentair bewindvoerder het beheer voert. X kan in een separate procedure proberen de taak van Y als bewindvoerder te beëindigen.

Y is wettelijke rente over het legaat verschuldigd vanaf de dag der dagvaarding. Y is niet eerder in verzuim geraakt (art. 4:125 BW). Een eerdere brief van X geldt niet als ingebrekestelling, maar slechts als een verzoek aan Y om te reageren op stellingen van X.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 26-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2020:4250

Zaaknummer: C/05/368893 / HZ ZA 20-171

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen: 4:117 BW en 4:125 BW

RECHTSPRAAK

Bewaarneming geldbedrag. Onderhandse schenking ter zake des doods vervallen.

Vader heeft in 2013 10.000 euro in bewaring gegeven aan zijn huishoudelijke hulp X (art. 7:600 BW). Na vaders overlijden vordert zijn zoon als erfgenaam het geld terug van X.

Volgens X heeft vader het geld aan X geschonken onder de opschortende voorwaarde dat vader het geld voor zijn overlijden niet nodig zou hebben. Vader heeft het geld tijdens leven niet opgeëist van X, waardoor de voorwaarde zou zijn vervuld.

Volgens de kantonrechter is, als al sprake is van een schenking, deze vervallen door vaders overlijden. Het betreft dan een schenking ter zake des doods (art. 7:177 lid 1 BW). De schenking is tijdens leven niet uitgevoerd – X hield het geld immers onder zich uit hoofde van de bewaarnemingsovereenkomst – en er is geen notariële akte van opgemaakt.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:7170

Zaaknummer: 8474066 CV EXPL 20-12623

Rechters: A.M. van Kalmthout

Wetsartikelen: 7:177 BW en 7:600 BW

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Geschil tussen erfgenamen-vereffenaars is verdelingskwestie. Verdelingsprocedure geëigende route.

Vier kinderen aanvaarden de nalatenschap van moeder beneficiair. Zij zijn gezamenlijk vereffenaars. Kind X verzoekt om als enige vereffenaar aangewezen te worden of (subsidiar) om bevoegd verklaard te worden om namens de nalatenschap een rechtsvordering in te stellen tegen mede-erfgenaam Y (en diens echtgenoot). Volgens X bestaan er substantiële vorderingen van de nalatenschap op Y (en haar echtgenoot) die ten onrechte niet meegenomen worden in de vereffening. Volgens X is sprake van een patstelling tussen haar en de andere erfgenamen die aan afwikkeling in de weg staat.

Volgens het hof is de vereffening nagenoeg afgerond en wil X in de kern genomen vastgesteld zien dat sprake is van een overbedelingsvordering op Y. Dit moet worden beoordeeld in een verdelingsprocedure, die X overigens intussen al aanhangig heeft gemaakt. Een procedure ex artikel 4:198 BW, die X in het onderhavige geval lijkt te voeren, leent zich hier niet voor.

Tot slot wijst het hof op het arrest van de Hoge Raad van 6 april 2018 (NJ 2018/308) waaruit nog eens blijkt dat vorderingen tegen een deelgenoot op de voet van artikel 3:184 BW en artikel 3:185 BW in de verdeling moeten worden betrokken. Nu de route van verdeling in beginsel openstaat, is dan ook geen sprake van een patstelling zoals X betoogt.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 23-07-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:2371

Zaaknummer: 200.274.418_01

Rechters: R.R.M. de Moor, A.P. Zweers-van Vollenhoven en M. Breur

Wetsartikelen: 3:184 BW, 3:185 BW en 4:198 BW

RECHTSPRAAK

Slepende afwikkeling nalatenschap. Hoger executeursloon door onvoorziene omstandigheden.

Vader is in 1999 overleden. Aan drie van zijn kinderen heeft hij een bosperceel gelegateerd, onder de last de waarde daarvan in te brengen in de nalatenschap. In een deelvonnis (niet gepubliceerd) heeft de rechtbank het legaat vervallen verklaard wegens niet-uitvoering van de last (art. 4:130 lid 1 BW, art. 4:131 lid 2 BW) en legataris A gelast mee te werken aan de verkoop van het perceel. A is tegen dit deelvonnis niet tijdig (binnen drie maanden) in beroep gekomen, zodat zij niet-ontvankelijk is in haar grief tegen dit oordeel.

Een andere grief van A betreft de vergoeding voor de notaris/executeur. De rechtbank heeft zijn vergoeding vastgesteld op 3% van het zuiver saldo van de nalatenschap (art. 4:144 lid 3 BW juncto art. 4:159 lid 3 BW). Volgens de rechtbank is sprake van onvoorziene omstandigheden die afwijking van artikel 4:144 lid 2 BW rechtvaardigen. Het hof is het eens met de rechtbank. De nalatenschap was bij het opvallen ervan weliswaar redelijk overzichtelijk, maar onvoorzien was dat de afwikkeling 18 jaar zou duren. De notaris heeft door de jaren heen activiteiten ontplooid om tot een afwikkeling te komen en geen onbehoorlijk beheer gevoerd.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 25-08-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:2639

Zaaknummer: 200.249.251_01

Rechters: M.G.W.M. Stienissen, M.E. Smorenburg en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen: 4:130 BW, 4:131 BW, 4:144 BW en 4:159 BW

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewind. Geen machtiging voor schenkingen aan schoonkind en kleinkinderen.

Het vermogen van moeder staat onder meerderjarigenbewind van haar beide dochters. De bewindvoerders hebben achteraf en eenmalig machtiging verkregen voor schenkingen in 2018 aan henzelf, een schoonkind van moeder en twee kleinkinderen. Na de verkoop van moeders woning verzoeken de bewindvoerders (wederom achteraf) machtiging voor schenkingen aan dezelfde personen in 2019. Het hof wijst de machtiging slechts toe voor de schenkingen aan beide dochters. Met betrekking tot de andere personen bestaat geen schenkingstraditie, zoals de aanbevelingen van het LOVCK&T onder meer vereisen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 25-08-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:6773

Zaaknummer: 200.276.570/01

Rechters: E.B.E.M. Rikaart-Gerard, C. Koopman en Z.J. Oosting

Wetsartikelen: 1:441 BW